котлыйбыз!

Бәхетен туган җирендә тапкан асыл ир-егет

Туган җиренә, туган авылына булган тирән ихтирам һәм ярату хисе кайвакыт кешеләрнең киләчәк язмышын билгеләгәндә зур роль уйный. Шушы көннәрдә үзенең 50 яшьлек юбилеен билгеләп үтүче Габдрәкыйпов Извил Әнәс улы да тормышын һәм хезмәтен иң авыр һәм катлаулы тармакларның берсе - авыл хуҗалыгы белән бәйләгән асыл ир-егетләрнең берсе.

Извил Габдрәкыйпов 1964 елның 17 декабрендә Әлмәт районы Бишмунча авылында гаиләдә өченче малай булып дөньяга килә. Әтисе Әнәс абый баштарак "Ленин", соңрак "Зәй" колхозында эшли, бригадир да булып тора, лаеклы ялга янгын сүндерү хезмәтеннән китә. Әнисе Мәдинә апа исә Миннебай газ эшкәртү заводы төзелешендә эшли, тормышка чыккач, хезмәт юлын авыл тормышы белән бәйли. Гомерләрен хезмәткә багышлаган, әти-әнисе үрнәгендә тәрбияләнгән егетләр дә кечкенәдән кул арасына кереп, эшләп үсәләр.

"Авыл җирендә мал асрамаган, кош-корт тотмаган хуҗалык юк иде бит ул. Кечкенә вакыттан ук безгә – өч малайга, йортта вазифалар бүленгән. Җәй буе гектарлы чөгендер басулары эшкәртү, терлек ашату, утын хәстәрләү - безнең өстә. Тик, эш дип, уенны калдырып буламыни инде. Авыл малайлары белән яңгырдан соң күлдә бака җыю, яз кояшы карый башлагач, Бишмунча тауларыннан үзебез ясаган арбага салып каз бәбкәләренә үлән ташу, кыш көне тауның түбәсенә кадәр менеп чаңгы, чана шуулар - бар да балачакның матур хатирәсе,"- дип искә ала Извил Әнәсович.

- Абыйларыгызның берсе нефтьче, икенчесе тимер юл белгечлеге алган. Авыл хуҗалыгы белән бәйле һөнәр сайлауда кемнең йогынтысы зур булды?

- Беренчедән, безнең татар гаиләләрендә яшәп килгән гореф-гадәтләр буенча, йорттагы малайның төпчеге авылда, әти-әнисе янында калырга тиеш. Икенчедән, авылның иң абруйлы кешесе, озак еллар данлыклы "Зәй" колхозының Бишмунча бүлеге белән җитәкчелек иткән Хаҗи абый Гарифуллинның "Әйдә, энем, ике уйлап торма, авылга үзебезнең белгечләр кирәк",- дигән сүзләре дә эзсез калмагандыр. Ул елларда авыл хуҗалыгы институтының абруе юк, дип әйтмәс идем. Мин укырга кергәндә бер урынга 6 кеше туры килә иде. Аттестаттагы бер "4" ле белән тоткарлыксыз гына уздым. Ошатып һәм җиңел укыдым, – дип искә ала Извил Габдрәкыйпов.

1983 елда студентлык чоры армия хезмәте белән алышына. Озын буй-сынлы егетне Тын океан диңгез флотына алалар. Владивосток шәһәрендә өйрәнүләр узгач, 36 айга диңгезгә юл тота. "Дөньяның нинди генә илләрендә булмадык та, кемнәр белән генә аралашмадык. Хәрби хезмәт иң истәлекле чорлар минем өчен,"- ди Извил Әнәсович.

Тормышта күпмедер тәҗрибә туплаган егет яңа бер кызыксыну, яңа дәрт белән югары уку йортында белем алуын дәвам итә. Ул арада, студент булуларына карамастан, ярәшкән кызы Розалия белән гаилә дә корып җибәрәләр. Тик яшь гаилә Казанда төпләнеп калуны зарур дип тапмый.

1991 нче елда агроном белгечлеге алган егет, хатыны Розалия, кечкенә кызлары Гүзәлне алып туган авылы Бишмунчага кайтып, "Чулпан" колхозында баш агроном булып эшли башлый.

- Извил Әнәсович, авыл хуҗалыгы тармагында беренче көннән башлап хезмәт итәсез, хезмәт стажыгыз 28 ел. Ул чорлар һәм хәзерге вакытта эшне оештырудагы аерма иң беренче нәрсәдә чагыла?

- Мин эшли башлаганда колхоз белән Зарипов Илсуяр Мөхмүтович җитәкчелек итә иде. Хуҗалык итәргә, эшкә өйрәтүче беренче кеше, остаз булды ул, аңа рәхмәтем зур. Үзгәртеп корулар башланганчы, башка барлык өлкәләрдәге кебек, авыл хуҗалыгында да билгеле бер система бар иде. Бу исә тармакның абруен, игенчеләр, терлекчеләр хезмәтенең дәрәҗәсен, аларга булган ихтыяҗны беренче планга куйтәрде. 1992-93 нче елларда колхозда 60 механизатор, 18 шофер, 28 сыер савучы, төрле эштә йөрүчеләр белән 200дән артык кеше эшли. Ай саен хезмәт хакы бирәбез, суммалар артык зур булмаса да, хуҗалыгына күрә гел зарланырлык түгел. Кызыксынып, тормыш көтеп яши иде авылда халык. Район җитәкчелеге тарафыннан да контроль катгый, планны үтәмичә яисә вакытында отчет бирмичә кара... Үзгәртеп кору җилләреннән соң алышынган система, беренче чиратта, авыл хуҗалыгын нык какшатты. Шуңа да карамастан тормыш дәвам итә, бүген төрле формадагы хуҗалыклар үз эшчәнлекләрен оештыралар, районда икмәк үстерелә, ит-сөт җитештерелә.

- 2010 елдан башлап Сез Әлмәт муниципаль районы авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсен җитәклисез. Дәүләтнең әлеге тармакка игътибарын артыруы ни дәрәҗәдә чагыла?

- Икътисады алга киткән чит илләрдә дә авыл хуҗалыгы иң зур субсидия алып яшәүче өлкә. Шуңа күрә дә хөкүмәт тарафыннан кабул ителгән максатчан программалар никадәрле күп булса да, артык булмаячак. Соңгы елларга анализ ясасак, алар дөрестән дә шактый һәм ел саен арта бара. Авылда калучы яшь белгечләргә йорт салу, хезмәт хакына өстәмәләр, грантлар бирү хуҗалыкларны кадрлар белән тәэмин итүгә зур этәргеч бирде. Әлмәт муниципаль районы җитәкчелеге, шәхсән Мәҗит Салихов тарафыннан эш нәтиҗәләре буенча игенче-механизаторлар, терлекчеләр өчен кызыксындыру премияләре булдырылды, Әлмәт дәүләт муниципаль хезмәт институтында агроном һәм зоотехниклар әзерләү өчен махсус факультет ачылды. "Татнефть" ААҖ тарафыннан нәрдаим ярдәм тоеп торабыз. Гаилә фермаларына бушлай каркаслар бирү, югары технологияле сөтчелек фермалары төзү, авыл хуҗалыгы техникалары, язгы чәчү, урып-җыю чорларында арзан бәяле ягулык-майлау материаллары белән тәэмин итү дә нефтьчеләребез булышлыгы белән мөмкин булды.

- Извил Әнәсович, авыл хуҗалыгында эшләгән кешенең буш вакыты юк, диярлек. Шулай да, нинди хоббиларыгыз, кызыксынуларыгыз бар?

- Иң яраткан шөгыльләрем сәяхәт итү, таудан чаңгы шуу. Вакыт булган саен "ЯН" га барырга тырышам, бер-ике генә шусаң да, күңелләр басылып китә. Көз көне гөмбә җыям, йортта кош-корт асрыйм, башкаларга ышанып тапшырмыйм, бары тик үзем карыйм.

- Балаларыгыз арасында сезнең сукмактан китүче булдымы?

- Һәр кешенең үз язмышы бит. Авыл хуҗалыгын сайлаучы булмады, әлегә. Кызыбыз Гүзәл Әлмәт нефть институтын тәмамлады, хәзерге вакытта тормышта, оныгыбыз Чулпанга 1 яшь 5 ай. Улыбыз Равил Казан авиация университетының 6 нчы курс студенты, быел гына гаилә корып җибәрде.

50 яшь – ир-егет өчен гомер уртасы гына. Авыл хуҗалыгының бүгенгесе һәм киләчәге 30 елга якын туган җирендә хезмәт иткән, бәхетен ата-баба туфрагында тапкан Извил Габдрәкыйпов кебек асыл ирләр кулында. Юбилей уңаеннан газета укучыларыбыз, редакция хезмәткәрләре исеменнән Габдрәкыйпов Извил Әнәсовичны ихлас тәбриклибез. Эшендә уңышлар, гаиләсендә тынычлык, тормышында шатлык - куанычлар һәрвакыт юлдаш булсын.

Фәрдия ХӘСӘНОВА

тантана

Габдрахман авылына 285 ел

12 декабрь көнне Габдрахманда истәлекле вакыйга - авылга нигез салынуга 285 ел тулуга багышланган чара булып узды. Тарихи мәгълүматлар буенча, Габдрахманга 1729 елда нигез салынган. Нигез салучы дип Бугуруслан өязендәге Гали авылыннан күчеп килгән Габдрахман бине Бикмөхәммәт санала.

Бүгенге Габдрахман Әлмәт районының капкасы, барлык юнәлешләр буенча да үрнәк торак пунктларның берсе санала. Шушы авылда туып үскән, ТР Президентының нефть сәнәгате мәсьәләләре буенча ярдәмчесе, "Татнефть" ААҖ генераль директорының киңәшчесе Шәфәгать Тәхәветдиновның ярдәме булышлыгын тоеп һәм горурланып яши авылдашлары.

Бәйрәм чарасы Әлмәт районы имам-мөхтәсибе Фәһим хәзрәт Әхмәтҗановның Коръән сүрәләре укуы, авылга нигез салучылар рухына багышлап дога кылуы белән башланып китте.

Габдрахманлыларны район башлыгы урынбасары Нәҗия Хәйдәрова котлады. Ул Әлмәт муниципаль районы башлыгы Мәҗит Салиховның кайнар сәламнәрен җиткереп, өч гасырга якын тарихы булган авылның үсешендә беренче чиратта аның тырыш, тынгы белмәс халкының өлеше зур булуын ассызыклады. "Гасырларны кичкән Габдрахман авылында яшәүче нефтьчеләр, мәдәният хезмәткәрләре, язучылар һәм башка һөнәр ияләренең матур эшләрен дәвам итәрлек яшьләре булган, алгы көнгә карап үсеш кичергән авылның киләчәге зур һәм ышанычлы,"- диде Нәҗия Мисбаховна.

"Альметьевский вестник" газетасы баш мөхәррире, татар хатын-кызларының "Ак калфак" җәмгыяте җирле оешмасы җитәкчесе Ландыш Зарипова авылдашларын бәйрәм белән котлап, Габдрахман тарихында лаеклы урын алган шәхесләр бе–лән бәйле хатирәләр сөйләп, истәлеккә картина бүләк итте.

Бу көнне авыл сәхнәсе гөрләп торды. Бәйрәм концерты авыл үзешчәннәре һәм шәһәрдән килгән коллективлар чыгышы белән үрелеп барды. Аларның һәрберсе иң яхшы номерларын

башкардылар.

Тантана ахырында Габдрахман авылы җирлеге башлыгы Өлфәт Усманов сәхнәгә күтә–релде. Ул авылны үстерүгә өлешен керткән, кичәне шундый югарылыкта үткәрергә ярдәм иткән кешеләргә, аерым оешмаларга һәм нефтьчеләргә ихлас рәхмәтен белдерде.

Шуны да бәян итеп узарга кирәк, бәйрәм уңаеннан Мәдәният йорты директоры Айдар Газизуллин мөхәррирлегендә "Габдрахман манзарасы" дигән махсус юбилей газетасы да чыгарылды.

Ф. САБАЛЫ